

*Дар'я ШУЛЬГА
бакалавр публічного управління та адміністрування*

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ МЕДИЧНОГО ТУРИЗМУ

Ключові слова: медичний туризм, публічної політика, публічне управління, сталий розвиток, інвестиції, нормативно-правове забезпечення, міжнародний досвід.

Мета дослідження – дослідити зарубіжний досвід реалізації публічної політики у сфері медичного туризму та виявити найкращі практики для застосування в Україні.

Виклад основного матеріалу. Медичний туризм в Україні є перспективним сектором розвитку, що базується на низці правових, економічних та соціальних факторів. Україна має значний потенціал у цій сфері, особливо у репродуктивних, стоматологічних, косметичних та інших медичних послугах.

Для оцінювання медичного туризму на глобальному рівні використовується Індекс медичного туризму, розроблений Міжнародним дослідницьким центром з питань охорони здоров'я. Відповідно до цього рейтингу, провідні позиції займають Сінгапур із показником 74 %, Філіппіни – 70,7 %, Японія – 70,2 %, Республіка Корея – 70 %, Індія – 67,5 %, Таїланд – 65,5 % та Китай – 63,1 % [1].

Для нас найближчий приклад – це Польща. Вступ Польщі до ЄС та посилення її партнерства з країнами Європи, де вже в XXI столітті історично сформувалася індустрія приватних медичних послуг, надали новий імпульс для розвитку галузі медичного туризму. Завдяки цьому польська система охорони здоров'я за останні двадцять років зазнала значних змін, що дозволило їй зайняти важливе місце на ринку оздоровчих і лікувальних послуг та здобути міжнародне визнання як активний їхній постачальник. У цієї країни є декілька прийомів, які вона використовує, щоб інші їхали саме до неї – перша, це звісно, низька вартість – лікування у них це обходиться на 40 % дешевше, ніж середній чек на ці ж послуги в інших країнах Європи. Якщо дивитись, зі сторони наших країн, то на мою думку, друга причина – це не стільки вартість, як комфорт умов споживання, а також те, що їхня ціна за часту відповідає якості, і є можливість доступу до технологій лікування чи методик, що не доступні на батьківщині.

Основними причинами, чому клієнти обирали лікування в Польщі є: економія коштів, великий спектр послуг, час очікування [2].

Цінова політика польських медичних закладів не суперечить критеріям забезпечення належної якості медичного обслуговування. Висока ефективність медичних послуг, їх відповідність світовим стандартам, короткий час очікування пацієнтів, а також вигідне географічне розташування Польщі в центрі Європи є ключовими конкурентними перевагами, які приваблюють людей обирати цю країну для отримання медичних послуг, спрямованих на лікування конкретних захворювань [3].

Загалом, якщо говорити про країни Європи, то у багатьох її економічно розвинених держав медичні послуги є настільки дорогими, що не всі працюючі можуть собі дозволити медичні страховки, які покривають усі види необхідного лікування. Якщо взяти окрему категорію – складні операції (встановлення імплантів колінних суглобів, до прикладу, або кардіохірургічні втручання), то цінік неможливий для звичайних жителів, тому такі пацієнти просто змушені шукати альтернативи лікування за межами своєї країни. Також це питання дуже поширене у США [4].

Дуже відома та успішна є медицина Ізраїлю – вартість тут значно дешевша, ніж в США та Німеччині, є однаковою для громадян держави та туристів. Медичні заклади в Ізраїлі займають провідні позиції за якістю догляду та лікування пацієнтів. Основною причиною визнання ізраїльського медичного туризму є результативне лікування складних онкологічних захворювань, проблем у кардіохірургії та гінекології. Регулювання медичного туризму в Ізраїлі здійснюється відповідно до закону, прийнятого в січні 2019 року, який контролює діяльність медичних закладів та агентів медичного туризму, мінімізуючи негативний вплив на лікування та сприяючи збільшенню доходів економіки через медичний туризм.

Ізраїльський медичний туризм також виграє від сильної підготовки медичних кадрів та їхньої багаторічної практики в міжнародному середовищі. Це дозволяє пацієнтам отримувати не лише лікування, але й консультації та підтримку на високому професійному рівні.

Сінгапур беззаперечно лідує серед азіатських країн у сфері медичного туризму та не тільки. У глобальному рейтингу індустрії медичного туризму Сінгапур посідає авторитетне друге місце після Канади. Туризм є однією з найбільших і найдинамічніших галузей Сінгапуру, а уряд обрав напрям активного просування країни як одної з провідних центрів медичного туризму у світі. Цьому сприяють передова система охорони здоров'я, яка визнана однією з найбільш ефективних у

світі, сучасна інфраструктура та високий рівень обслуговування. Знову ж таки, якщо говорити про вартість – то вона значно доступніша, ніж в США, Швейцарії чи Канаді. Успіх Сінгапуру підтверджено 29 акредитованими JCI лікарнями, які знаходяться доволі близько одна від одної, що робить медичний туризм ще більш успішним, адже на не великій території можна отримати будь-яку медичну послугу. Для подальшого залучення більшої кількості медичних туристів та інвесторів уряд Сінгапуру підписує угоди з низкою країн Близького Сходу для надання медичних послуг. З 2003 року уряд активно співпрацює з приватними учасниками ринку, створивши ініціативу SingaporeMedicine, яка має на меті просування Сінгапуру як світового центру медичного туризму та зміцнення його репутації провідного медичного хаба Азії. Під керівництвом Міністерства охорони здоров'я SingaporeMedicine надає іноземним пацієнтам детальну інформацію — від довідників про медичні заклади й вартість лікування до даних про туристичні можливості в країні [5].

І ще одна країна, яка має високий прайс, але при цьому один з найширших спектрів послуг серед яких популярні ортопедичні операції, кардіохірургія, косметичні процедури, онкологічне лікування та репродуктивні технології. Вартість медичних послуг тут може бути на 30...60 % нижчою, ніж у США, що робить Канаду привабливим напрямком для багатьох пацієнтів [6].

Висновки. Значним стримуючим фактором є і недостатня інтеграція України у міжнародний ринок медичних послуг через відсутність єдиної акредитаційної системи та механізмів сертифікації, що відповідають світовим стандартам. У зв'язку з цим, для стимулювання розвитку медичного туризму необхідне прийняття комплексного законодавства, що регулюватиме питання захисту прав пацієнтів, якості медичних послуг та діяльності посередників у цій сфері.

Міжнародний досвід демонструє, що ключовими факторами успіху в медичному туризмі є доступність медичних послуг, їхня висока якість, комфортні умови лікування, розвинена інфраструктура та наявність державних програм підтримки. Польща, Ізраїль, Сінгапур та Канада є яскравими прикладами країн, які ефективно використовують свої конкурентні переваги, забезпечуючи відповідність світовим стандартам та активне залучення пацієнтів з-за кордону.

Список використаних джерел

1. Поворознюк М. Ю. Міжнародний медичний туризм у формуванні глобального сегменту медичних послуг. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2017. № 2-3. С. 16-24.

2. Medi-tur. *Turystyka medyczna*. URL: www.medi-tour.pl
  3. Kucharczyk, K. *Turystyka medyczna w Polsce rozkwita*. URL: <https://www.rp.pl/Biznes/308139914>
  4. Caballero-Danell S. *Medical tourism and it's entrepreneurial opportunities – a conceptual framework to entry into the industry*. URL: https://gupea.ub.gu.se/bitstream/2077/4671/1/2006_91.pdf
  5. Ganguli S., Husain Ebrahim A. *A qualitative analysis of Singapore's medical tourism competitiveness. Tourism Management Perspectives*. 2017. Vol. 21. P. 74-79.
  6. Savani N. *Canada medical tourism market analysis*. URL: <https://www.insights10.com/report/canada-medical-tourism-market-analysis/>
-

Дарина ЩЕРБАКОВА
студентка першого курсу освітньої програми
«Суспільне і приватне врядування»

ВИКЛИКИ НА РИНКУ ПРАЦІ В УМОВАХ ВІЙНИ

Ключові слова: ринок праці, безробіття, зайнятість, дефіцит, робота, заробітна плата.

Мета: проаналізувати структуру ринку праці в Україні в умовах війни та виявити виклики в умовах війни та повоєнного відновлення.

Виклад основного матеріалу. Повномасштабна війна спричинила багато проблем для людей, зокрема вплинула на зміну ринку праці. З початком вторгнення багато людей зіткнулися з втратою роботи. Відповідно зросла кількість безробітних.

Багато людей змушені були покинути свої домівки через бойові дії та окупацію. Частина людей стали внутрішньо переміщеними особами (ВПО), інша частина мігрувала за кордон. За статистикою: станом на кінець 2024 року кількість ВПО перевищила відмітку в 4,9 млн українців, а за кордоном залишилось понад 3 млн українців, які виїхали з 2022 до 2025 рік. Внаслідок цього відбувся регіональний дисбаланс – у західних областях зросло навантаження на місцеві ринки праці, тоді як у східних та південних регіонах дефіцит активного населення. Це викликало необхідність в адаптації місцевих економік, створення нових робочих місць та часткового перепрофілювання підприємств до необхідних умов.

Через мобілізацію чоловіків на ринку праці відбулись гендерні зміни. Жінки вимушено стали більше проявлятися в різноманітних професіях. У